

Hoc le ao.... Numéro 2

I . Hoc le ao.... Numéro 2. 1930.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».

- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

[CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter utilisation.commerciale@bnf.fr.

8°
INDO-CHINOIS
1451
(2)

Forse. IV

5774

« GIÚP HỌC LỄ ĐẠO »

(POUR L'INSTRUCTION RELIGIEUSE)

DEPOT LEGAL
• INDOCHINE •
Nº 14394

II.
VỀ

O'N NGHĨA

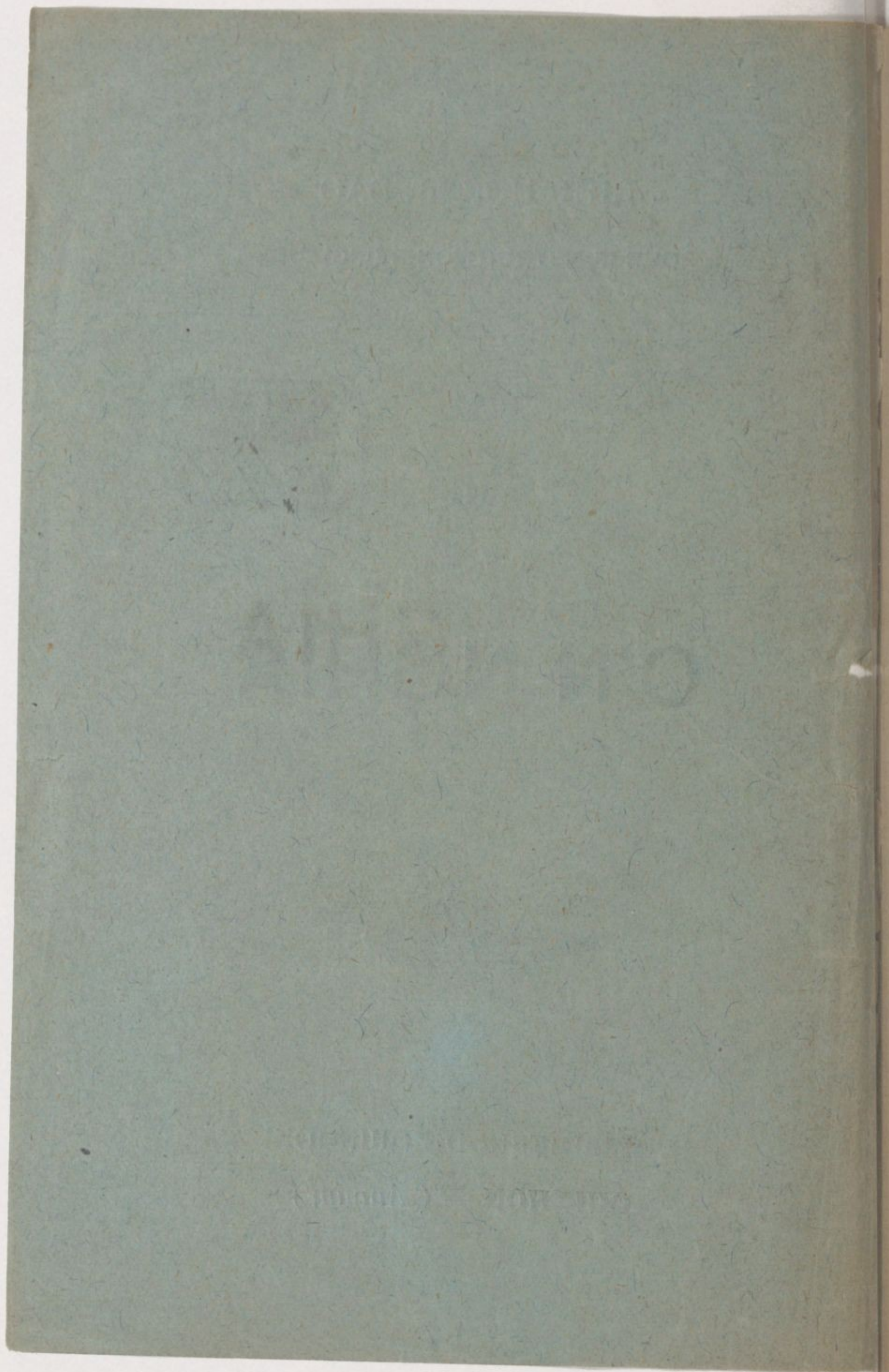
8° Indoch
1451 (2)

IMPRIMERIE DE QUINHON

QUINHON — (Annam)

1451
22

« GIÚP HỌC LỄ ĐẠO »

(POUR L'INSTRUCTION RELIGIEUSE)

II.

VỀ

O'N NGHĨA^S

IMPRIMERIE DE QUINHON

QUINHON — (*Annam*)

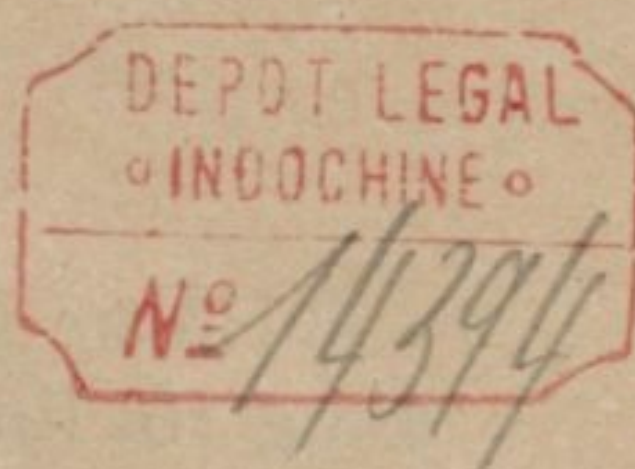
Imprimatur

Vinh, die 1 Decembris 1930

L. DALAINE

Prov. Apost.

VỀ ƠN NGHĨA
TỰA
(BA THỨ SỰ SỐNG)

Vốn loài người ta tự nhiên có hai thứ sự sống, một là sự sống phần xác cũng là sự sống giác hồn như loài vật, có sức nuôi mình, lớn lên, sinh sản ; hai là sự sống trí khôn như loài vô hình, biết suy nghĩ, toan tính lo liệu cùng chủ ý thông dong, chọn sự lành sự dữ mặc thích.

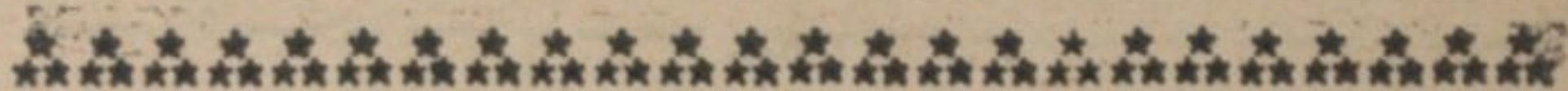
Ấy là hai thứ sự sống mọi người dưới thế đều có cả ; vả tại khi Đức Chúa Trời dựng nên loài người thì cũng đã ban thêm một thứ sự sống khác nữa, là sự sống quá tính tự nhiên ; song bởi tổ tông lỗi lời Chúa răn cấm thì sự sống ấy mất đi, sau nhờ công ơn cứu chuộc, thì người ta lại có thể được lại, mà thật sự kẻ giữ đạo Thiên Chúa thấy đều được sự sống thiêng liêng ấy.

Vậy ai nấy cũng đã hiểu biết hai thứ sự sống trước, cùng nhận rằng sự sống trí khôn thì trọng hơn sự sống phần xác, vì cho dù mình sức lực mạnh khỏe, nếu thấp trí kém tài chẳng biết đàng lo toan, thì thua thiệt nhiều đàng. Song lẽ sự sống quá tính tự nhiên Đức Chúa Trời thêm cho kẻ biết và mến Người, thì càng trọng vọng quý giá hơn bội phần, mà vì nhiều người chẳng biết hay là chẳng mấy khi suy đến, cho nên ta dọn tập nhỏ mọn này, để cắt nghĩa cho tỏ sự sống thứ ba ấy là ơn rất quý báu cùng sinh ích cho ta là thế nào.

Xã Đoàn (Vinh), 20 Mai 1929.

L. D.

VỀ ƠN NGHĨA.

Hễ sự gì Đức Chúa Trời ban mà giúp ta về đàng rồi linh hồn, thì gọi là *ơn Đức Chúa Trời*.

Mà ơn Đức Chúa Trời có hai thứ : một thứ Người ban lúc nọ dịp kia để soi trí, giục lòng thêm sức giúp ta làm lành lánh dữ, đường bằng đuốc soi đêm tối, gió đẩy thuyền đi buổi nước dừng. Ơn ấy nhiều cách, nhiều thể, lại chóng qua hay đổi, vì Đức Chúa Trời ban tùy lúc tùy việc tùy đáng bậc mọi người. Ơn ấy quen gọi là *ơn giúp*.

Thứ khác nữa chỉ có một mà thôi, lại chẳng hay qua hay đổi, có một khi phạm tội nặng mới mất mà thôi, vì Đức Chúa Trời phú vào mà ở bền đỗ trong linh hồn như một cơ thể mới, một tài năng riêng có sức làm và hưởng được những sự quá tính tự nhiên. nguyên sức loài người chẳng làm sao được. Ơn ấy quen gọi là *ơn nghĩa*.

Đây ta chỉ nói về *ơn nghĩa* mà thôi.

Vậy ơn nghĩa là một giống quý giá vô ngần, là ơn thiêng liêng rất mầu nhiệm lạ lùng Đức Chúa Trời ban xuống mà ở bền đỗ lâu dài trong linh hồn ta mãi, cùng làm cho ta được nhiều ích trọng vô giá, tóm lại trong bốn thứ sau này :

- 1 — Được thông công bản tính Đức Chúa Trời.
- 2 — Được nên lành nên thánh, nên nghĩa thiết cùng Đức Chúa Trời.
- 3 — Được nên con cái Đức Chúa Trời, cùng đáng ăn phần gia tài Người.
- 4 — Được nên đền thờ Chúa ngự.

I — Được thông công bản tính
Đức Chúa Trời.

Trước hết ơn nghĩa làm cho ta được *thông công bản tính Đức Chúa Trời* cách mẫu nhiệm lạ lùng, mà sự được thông công bản tính Đức Chúa Trời làm vậy, ấy là chính ơn nghĩa chốc, cùng là đều vốn rất cao sâu, trí khôn ta suy chẳng thấu, lượng chẳng ra, song nhờ lời các đấng thánh sư dạy xưa nay, thì ta cũng hiểu được ít nhiều như sau này :

Nguyên Đức Chúa Trời thông bản tính mình có ba cách : cách thứ nhất là thông trót bản tính Người, như Đức Chúa Cha thông trót bản tính mình cho Đức Chúa Con.

Cách thứ hai là thông cả bản tính Đức Chúa Trời cả ngôi Đức Chúa Trời như khi Đức Chúa Con hiệp ngôi với tính loài người lúc xuống thế mặc lấy thân xác như ta.

Vậy Đức Chúa Trời ban ơn nghĩa cho ta, chẳng phải là thông trót bản tính như cách thứ nhất, cũng chẳng phải là thông cả ngôi như cách thứ hai, vì giả như Người có thông bản tính mình cho ta một cách nào trong hai cách ấy, thì hóa ra ta cũng là Đức Chúa Trời mà sự ấy nghịch lý nghe chẳng đáng.

Ấy vậy khi Đức Chúa Trời ban ơn nghĩa cho ta thì Người thông bản tính mình cho ta một cách khác, tuy không được trọn, song vốn có thật, nghĩa là Người ban cho ta một giống tương tự mĩa mai bản tính Người, là ban cho linh hồn ta

được tài năng mới, được sức lực mới mà làm các việc tương tự việc của Đức Chúa Trời. Vậy việc của Đức Chúa Trời nghĩa là việc thuộc riêng về bản tính Người, là biết và mến mình. Cho nên khi nói : được ơn nghĩa cùng Đức Chúa Trời là được thông công bản tính Đức Chúa Trời, thì phải hiểu rằng : ơn nghĩa làm cho ta được sức mà nhận biết và kính mến Đức Chúa Trời ngay, như Đức Chúa Trời biết và mến mình vậy. ⁽¹⁾ Tuy rằng ta không có thể biết và mến Người cho trọn mọi đàng y như Người biết và mến mình mặc lòng, song ta cũng được sức xem thấy Người nhân tiền, mến Người cho toại chí phỉ lòng như Người biết và mến mình vậy.

(1) Cho loài dưới đất biết loài trên, thì phải có tài năng như loài trên mới được, thí dụ cho loài cây được thấy loài lục súc thì phải có quan xem ; cho loài vật được biết loài người, thì phải có tài năng như loài người là phải có trí khôn, Vốn trâu bò chó mèo cũng có biết ta, song chỉ nghe thấy xác ta bề ngoài vậy mà thôi, eòn hiểu biết ta là loài thể nào có hồn có xác v. v. thì thật là bất lực. Cũng một lẽ ấy tuy rằng ta suy phép tắc thứ tự trên trời dưới đất cũng luận được có Đấng tạo thành muôn loài, có Đức Chúa Trời trọn tốt trọn lành, nhưng mà hiểu biết chính mình Đức Chúa Trời là làm sao, thì chỉ có một kẻ có tính Đức Chúa Trời hay là kẻ Đức Chúa Trời đã thông bản tính Người cho một cách nào, đã ban cho tài năng riêng tương tự của Người là ơn nghĩa, mới biết được Người cho tỏ, mới xem thấy Người nhân tiền được.

Nhưng mà chớ lằm mà ngờ rằng : Kẻ có ơn nghĩa thì được biết và mến Đức Chúa Trời cho phỉ lòng phỉ dạ và xem thấy Người tỏ tường lúc còn sống ở thế gian này làm chi ; vì chưng cũng như phần xác ở đời này cho được thấy giống nọ vật kia, thì cần phải có quan xem là con mắt, song nếu chỉ có con mắt mà thôi thì cũng chưa đủ mà thấy được, còn cần phải có sự sáng mặt trời hay là đèn đuốc soi cho mới xem thấy được ; cũng một lẽ ấy cho được xem thấy Đức Chúa Trời tỏ tường, cần phải có ơn nghĩa là như quan xem thiêng liêng, như con mắt linh hồn, lại phải có sự sáng riêng là sự sáng vinh hiển soi cho mới xem thấy, mà sự sáng ấy đến lúc lên Thiên đàng ta mới được mà thôi.

Lại các Thánh dạy rằng : cũng như hột giống vốn đã chứa lấy cây-con ở trong mình sẵn, đến khi gieo xuống đất nó mới trở sinh cây cối ngành lá, mà hột giống càng dày càng chắc hơn bao nhiêu, thì sau sẽ mọc cây càng bậm càng tốt hơn bấy nhiêu. Cũng một lẽ ấy ơn nghĩa chứa ngấm phúc thanh nhân, song đến khi sang đời sau mới được hưởng phúc trọng ấy, mà đang lúc ta còn sống ở đời này ta càng lo cho được thêm ơn nghĩa hơn bao nhiêu, thì ta càng được sức xem thấy Đức Chúa Trời mà ngày sau khi ta lên Thên đàng ta sẽ càng được phúc thanh nhân hơn bấy nhiêu.

II — Được nên lành nên thánh,
nên nghĩa thiết cùng Đức Chúa Trời.

Đừng kể phúc đời sau, thì ơn nghĩa còn sinh nhiều ích trọng cho ta ngay lúc sống ở đời này.

Như mới nói vừa rồi, ta được nghĩa là được thông công bản tính và sự sáng Đức Chúa Trời, nên giống tựa tựa như Người vậy, được vừa ý đẹp lòng Người, *được nên nghĩa thiết cùng Người*, cho nên quen gọi ơn trọng ấy là ơn nghĩa cùng Chúa. Mà được nghĩa cùng Chúa, ấy là được hiệp một lòng một ý cùng Người, được mến Người, *được nên lành nên thánh mà chớ*. Vì vậy cũng gọi ơn trọng ấy là ơn nghĩa thánh, hay làm cho ta nên thánh, mà vốn ơn trọng ấy phá tan hết mọi sự ngăn trở cầm giữ ta ở cách xa Đức Chúa Trời, nghĩa là tha hết mọi tội trọng trước đã, mới kết hiệp cùng Chúa làm vậy được.

Ví như sắc trắng bôi vào giồng gì thì làm cho giồng ấy nên trắng ngay ; cũng một lẽ ấy Đức Chúa Trời đổ ơn nghĩa vào linh hồn nào, thì ơn nghĩa làm cho linh hồn ấy nên thiết nghĩa cùng Đức Chúa Trời, nên lành nên thánh ngay tức thì.

Ông thánh Gioan Kim khẩu sánh ví linh hồn kẻ có ơn nghĩa với tượng cũ đã tô lại, xuy vàng lại, nghĩa là tượng cũ lâu năm bị gỉ ghét bụi bặm bám vào nhem nhuốc, đến khi tô lại xuy vàng lại, thì nó liền hoá nên tượng mới chói lòa rực rỡ ; cũng một lẽ ấy linh hồn có ơn nghĩa đổ vào, thì được sạch gỉ ghét bợn dơ tội lỗi mà nên người mới xinh tốt đẹp đẽ.

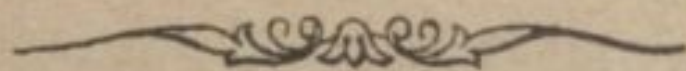
Các thánh Sư cũng lấy ví dụ tấm thủy tinh được sự sáng mặt trời giai vào mà rằng ; như tấm thủy tinh rất trong sạch, khi được sự sáng mặt trời giai qua, thì nó sáng lòa chói lói như mặt trời vậy, cũng một lẽ ấy linh hồn kẻ được ơn nghĩa là sự sáng Đức Chúa Trời, thì cũng sáng ra và nên tương tự hầu như Chúa vậy.

Cho nên ta phải biết cùng tin thật rằng linh hồn nào được ơn nghĩa thì nên sang trọng vẻ vang quá lắm, chẳng có vật thọ sinh nào sánh ví được, như lời ông thánh Augustinô rằng : « *Ơn nghĩa thánh quý trọng quá các ngôi sao, trời xa hơn các tầng trời, cao sang hơn các phẩm thần thiêng* ».

Vì vậy ta chớ để lòng dính bén yêu chuộng của cải đời này cùng chớ lo bề tốt đẹp phần xác làm chi, vì những sự ấy góp lại làm một mà so với một chút ơn nghĩa thánh thì ví như bùn dơ sánh cùng hột trai đá ngọc vậy, một hãy lo sắm lấy của trọng vô giá là ơn nghĩa làm cho linh hồn được sáng láng xinh tốt đẹp để trước mặt Đức Chúa Trời mà chớ.

III. — Được nên con cái Đức Chúa Trời cùng đáng ăn phần gia tài Người.

Sau nữa ơn nghĩa làm cho ta được nên con nhận Đức Chúa Trời, làm em Đức Chúa Giêsu và được ăn phần gia tài Đức Chúa Trời.

Vậy kẻ nào chưa có ơn nghĩa thì linh hồn kẻ ấy ra như chết trước mặt Đức Chúa Trời, mà đến khi được ơn nghĩa thì như sống lại vậy, vì ơn

nghĩa vốn là sự sống linh hồn, bởi chưng khi Đức Chúa Trời ban ơn nghĩa thì thông cho ta một phần bản tính Người, một phần sự sống Người, ấy là Người tái sinh ra ta một cách mới, nên đáng thượng phụ ta về phần linh hồn, nên thật cha ta mà ta nên con Người. Song như đã nói trước đây Người chẳng thông sự sống Người cho ta một cách như thông cho Con một Người là Đức Chúa Giêsu, cho nên ta chẳng phải là con tự nhiên Người, chẳng phải là con Người sinh ra như Đức Chúa Con đâu, bèn là con Người nhận mà thôi.

Dù vậy cũng không nên hiểu một nghĩa như con nhận con nuôi người thế gian, vì hai đảng khác nhau xa lắm. Người thế gian nhận ai làm con thì là sự bề ngoài, kẻ kẻ ấy làm con vậy mà thôi, còn trong mình kẻ ấy thì cứ như thường, chẳng thay xương đổi máu, biến dạng cái hình hay là thêm đều gì cho ra tốt hơn cách nào sớt. Còn về phần Đức Chúa Trời nhận ta làm con Người thì làm cho ta hóa ra thể khác trong mình, vì Người thông bản tính Người cho ta cách mẫu nhiệm làm cho ta nên như người mới, nên tốt lành hơn trước một cách quý lạ phi thường ; vì thế cho nên Đức Chúa Trời nhận ai làm con, thì ra như Người lại sinh lần khác, hầu bằng cha mẹ sinh con ruột mình vậy. Bởi đó ông thánh Gioan tông đồ bảo ta rằng: « *Chúng con hãy xem Đức Chúa Cha đã có lòng yêu dấu ta đến đổi nào, vì chưng ta chẳng những được gọi là con Đức Chúa Trời, mà lại được làm con cái Người thật* » (I Joan. III 1).

Vậy cứ thói thường hễ là con thì được phần cơ nghiệp của cha, nên kẻ làm con cái Đức Chúa

Trời chẳng lẽ lại hồng phần, ấy là lý đương nhiên thì làm vậy. Vả lại ơn nghĩa làm cho ta được tài năng được sức xem thấy Đức Chúa Trời nhần tiền cùng mền Người cho trọn vẹn thảo tình phỉ dạ, ấy là ta được quyền lãnh phần gia nghiệp Đức Chúa Trời, vì chưng sự gì làm cho ai ra giàu có phước lộc, ấy là cơ nghiệp của người ấy. Vậy chính sự làm cho Đức Chúa Trời nên giàu có phú quý ấy là chính mình Người toàn thiện toàn năng, sung túc mãn hảo, vượt qua mọi thứ mọi loài, mà bởi Người xem thấy cùng yêu mến mình là nguồn mạch căn bản gồm no mọi sự tốt lành làm vậy, thì sự ấy làm cho Người được phước lộc thanh nhàn vô cùng. Cho nên sự ăn phần gia nghiệp Đức Chúa Trời, chẳng qua là được xem thấy Người minh bạch nhần tiền và triu mền Người cho phỉ lòng toại chí mà chớ.

Vậy ta suy ở đời ai được làm con vua cháu chúa, thì phúc lộc là dường nào, vì được sang trọng thần thể và trông được nối nghiệp cha ông, phương chi ta được nên con cái Đức Chúa Trời là Chúa cả cai trị trời đất, thì càng đáng lấy làm phúc-phận hơn nữa bội phần, vì được vinh vang sang trọng hơn mọi vua thế gian là được quyền ăn phần gia nghiệp Đức Chúa Trời ! Kìa như người khó khăn nào được ông nọ bà kia hứa cho một hai con bò, đôi ba miếng đất làm cơ nghiệp, thì đã lấy làm mừng rỡ trông mong, không dám làm điều gì có hơi bạc ngãi, kéo phải truất mất chẳng; phương chi ta đã được nên con cái Đức Chúa Trời đáng ăn phần cơ nghiệp Người, thì càng phải lấy làm vui mừng, cùng hết tình đội ơn cảm mền lòng rộng rãi

Người, lại làm hết cách cho ra con thảo tôi ngay hầu đáng lãnh phần cơ nghiệp quý báu dương ấy.

IV — Được nên đền thờ Chúa ngự.

Ơn nghĩa làm cho ta nên đền thờ Đức Chúa Trời.

Vậy đã hay rằng : bản tính Đức Chúa Trời thiêng liêng vô hình vô tượng vô biên, ở khắp mọi nơi, cho nên trong chúng ta cũng như trong mọi vật khác, vẫn đã có Đức Chúa Trời hiện tại đó rồi, song khi ta được ơn nghĩa, thì Người còn ở với ta, ở trong ta cách khác nữa là Người giao nghĩa với ta cho thâm trầm chí thiết mà hoà hiệp cùng ta cho chặt chĩa bền đỗ, như lời Người đã phán trong Kinh Thánh rằng : « *Tao lấy sự ở với con cái loài người làm vui thích thoã chí* » (Prov. VIII, 31). Nghĩa là Đức Chúa Trời thích ngự riêng trong linh hồn kẻ lành, kẻ có ơn nghĩa, như vua ngự trong lầu son các tía vậy.

Mà Đức Chúa Trời ngự đó chẳng phải là như tượng đặt trên toà, ở nhưng nhiên chẳng làm đi gì sốt đầu, song Người hằng sống hằng làm việc riêng Người. Vốn Đức Chúa Trời sống thế nào, làm những việc gì, ấy là điều sâu nhiệm vô ngần, trí ta hiểu không thấu, miệng lưỡi phân giải không ra, song chính mình Người đã đủ lòng phán dạy ta cùng tỏ sự mầu nhiệm Người ra, thì ta mới biết được chút đỉnh như sau này, là sự sống Đức Chúa Trời cốt tại Người hiểu biết và triu mến Người cho trọn, mà Đức Chúa Trời biết mình ấy là Đức Chúa Cha

sinh ra Đức Chúa Con ; lại Đức Chúa Trời mến mình, ấy là Đức Chúa Thánh Thần bởi Đức Chúa Cha và Đức Chúa Con mà ra. Cho nên Đức Chúa Trời ngự trong lòng ta hằng biết và mến mình như vậy, ấy là sự mầu nhiệm cả Một Chúa Ba Ngôi hằng cử động hoài, hằng xảy ra trọn vẹn trong mình ta mãi.

Ba Ngôi Đức Chúa Trời ngự trong lòng ta thì chẳng những hằng xem thấy và yêu mến nhau, hằng an nhàn khoái lạc làm vậy, mà lại Người hằng cư xử với ta như Cha rất hay thương mến, như Anh rất hay yêu vì, như Bạn rất chí tình trung tín, như khách quý rất hiền từ êm ái đáng cho ta trân trọng tăng tiến hơn hết mọi sự.

Lại khi Đức Chúa Trời ngự vào lòng ta, thì chẳng phải là Người vào tay không, bèn là có đem đến những đồ rất quý giá châu báu là các ơn đức và các ơn Đức Chúa Thánh Thần mà trân thiết trong nhà linh hồn ta để thêm xinh tốt đẹp để và giúp ta châu chực thờ lạy Người cho xứng đáng hơn.

Còn Đức Chúa Trời ngự riêng trong linh hồn kẻ có ơn nghĩa, sự ấy xảy ra cách nào, vốn ta không hiểu được, song có nhiều điều khác ta không hiểu mà cũng chịu là có, như linh hồn hiệp với xác thể nào, ta có hiểu đâu, song không lẽ chối được.

Vậy sự Đức Chúa Trời ngự riêng trong linh hồn kẻ lành, hay là kẻ lành nên đến thờ Chúa ngự thật, thì đã có nhiều lời Sách Thánh, nhưt là lời ông thánh Phao-lô (¹) lại có nhiều lời truyền khẩu dạy tỏ tường phân minh, nên ta chẳng khá hồ

(1). *I Cor. III 16, 17 VI, 19 — II Cor. VI 6.*

nghe, một phải tin vững vàng rằng: Nếu ta có sạch tội trọng được ơn nghĩa cùng Đức Chúa Trời thì quả thật có Một Chúa Ba Ngôi ngự trong mình ta, khác nào linh hồn hiệp với xác vậy ; quả thật ta hằng được bầu bạn với Ba Ngôi Thiên Chúa, hằng được hưởng phúc trọng hoà hiệp cùng Chúa Ba Ngôi cách mật thiết luôn. Mà ta biết chẳng có vua chúa nào vinh hiển sang trọng như Người, chẳng có quan thầy nào quyền thế thông minh như Người, chẳng có bạn hữu nào thiết nghĩa êm ái thanh nhàn vui vẻ như Người, vì Người là chính Đấng có lời Kinh Thánh khen rằng : « *Nói khó cùng Người chẳng thấy cay chua, ở ăn với Người chẳng nghe nhàm chán, chỉ thấy vui vẻ khoái lạc mà thôi* ». (Sap. VIII, 16).

Vì vậy ta hãy nhớ mà hưởng dùng phúc trọng dường ấy. Ta hãy nhớ rằng : Bao lâu ta giữ được ơn nghĩa, thì chẳng bao giờ ở cô độc một mình, vì hằng có Chúa ở với ta, ở trong ta cả ngày cả đêm, mọi giờ mọi khắc, có Chúa ngự thật hiện tại nơi thẳm sâu trong linh hồn ta, có Chúa Ba Ngôi cực cao cực sang, toàn thiện toàn năng, rất thánh rất trọng hằng hoà hiệp với ta luôn.

Mà Đức Chúa Trời làm như vậy, thật là vì một lòng yêu dấu ta mà thôi, Người ngự đến cùng ta mà hằng ở trong mình ta làm vậy, thì cốt làm ơn cho ta, cho nên dầu ta không thấy không nghe gì mặc lòng, song chắc rằng Người hằng phù hộ gìn giữ ta, hằng phân phát của quý trọng Người là ơn thánh Người cho ta nhiều thể nhiều cách miễn là ta không làm điều gì trăn trở lòng như từ rộng rãi Người, như xúc phạm đến Người, ở

vô phép vô tình với Người hay là ơ hờ không lấy ơn Người làm trọng v. v.

Ấy là một ít điều về ơn nghĩa thánh phép đạo dạy ta thật phân minh chắc chắn, không lẽ hồ nghi được ; ta biết cùng tin như vậy, lẽ thì phải động lòng sốt mến cảm tạ ơn Chúa thương ta dường ấy, cùng chẳng bao giờ dám quên những ơn phúc rất lạ lùng rất trọng vọng ta mang trong mình làm vậy.

Vốn ta không có thể mà nhớ đến Chúa, chăm đến Chúa cho luôn được, vì mỗi ngày từ sáng đến tối lòng trí ta mắc lo việc nầy sự khác theo bản phận ta, nên một trật ấy ta không nhớ đến Chúa cho phân minh được ; dầu vậy thỉnh thoảng đang lúc làm việc ta hãy hồi tâm lại, hãy đưa trí lòng ta về cung thánh linh hồn ta, mà châu Đấng Thánh trên hết các thánh, là Cha ta, là Anh ta, là Bạn ta đang ngự thật hiện tại ở đó. Dầu một giây cũng kịp cũng đủ mà châu Người, đủ mà kính mến Người, đủ mà thầm thĩ than thở rằng: « *Lạy Chúa tôi, tôi tin kính Chúa, tôi thờ lạy yêu mến Chúa hết lòng tôi* ».

Nhưng mà cho dễ hồi tâm lại tưởng nhớ Chúa như vậy thì tiên vãn ta hãy canh giữ trí khôn, trí nhớ, quan vế, lòng muốn và tâm tình ta cho cẩn thận, chớ buông thả ra, để khi vừa rảnh việc, ta liền sẵn sàng mà châu Khách trọng là Chúa Ba Ngôi đang trú ngụ giữa lòng ta, mà thờ lạy, kính mến, tạ ơn Người cho xứng, hay là thân thưa nói khó cùng Bạn nghĩa thiết linh hồn ta, vì dầu đời nầy dầu đời sau được ở cùng Chúa, hầu chuyện với Chúa, ấy là phần nhất mà chớ.

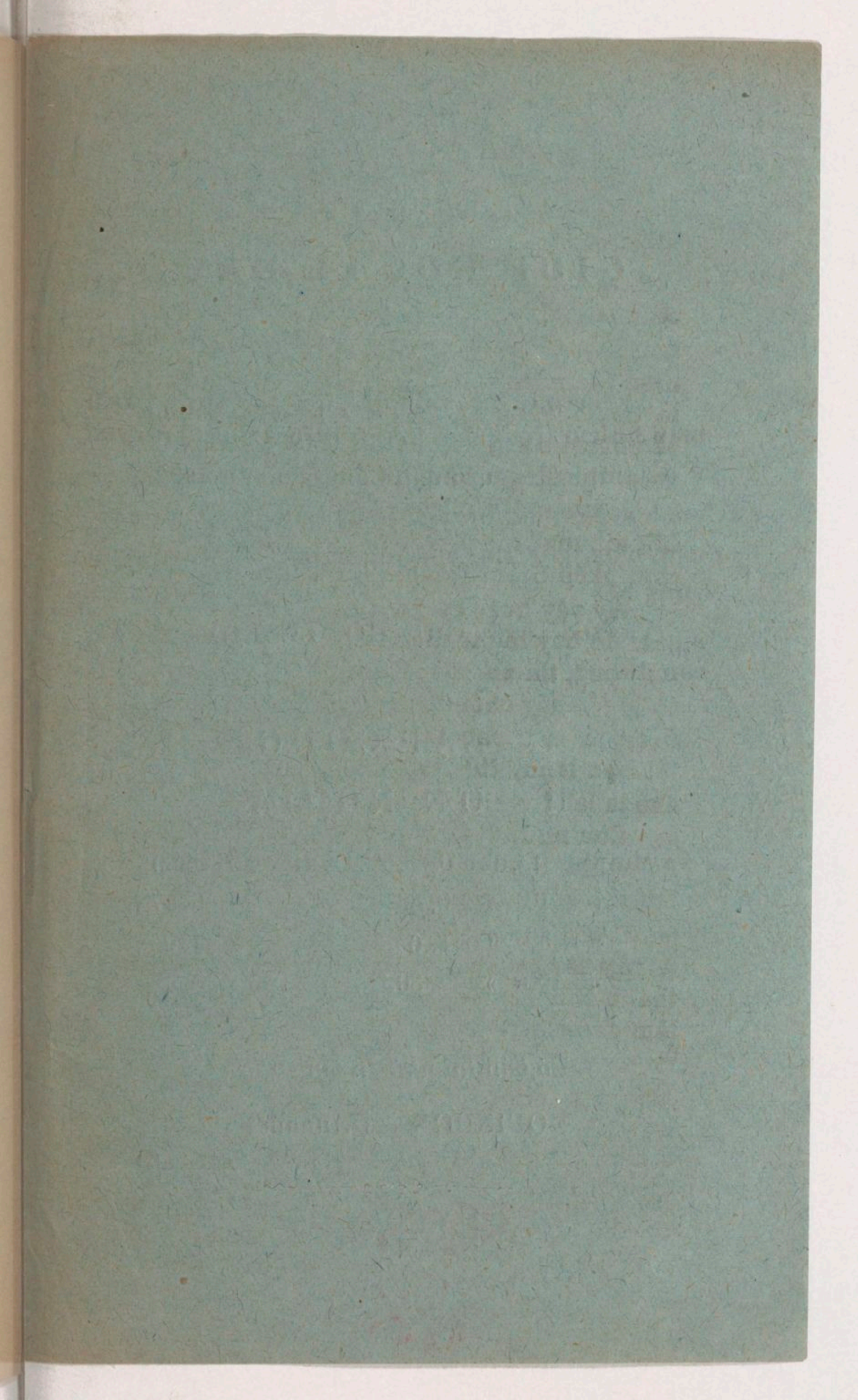
Về sự thêm bớt hay là mất ơn nghĩa, thì phải biết mấy điều sau này :

Bao lâu ta sống ở đời này mà giữ mình sạch tội trọng, thì ơn nghĩa có thể thêm lên trong linh hồn ta mãi cho đến chết, còn bớt kém hay là hao mòn cách nào thì không có ; dù những tội nhẹ ta phạm hằng ngày tuy rằng làm cho ta kém sức về phần linh hồn cùng thiệt hại mất nhiều ơn giúp, thì cũng không hề chi đến ơn nghĩa, song có phạm một tội trọng thì liền mất ơn nghĩa tức thì, mà muốn cho được lại ơn trọng ấy, thì phải chịu phép Giải tội hay là ăn năn tội cách trọn.

Ấy vậy hoặc có khi nào ta mắc phải chước cám dỗ hay là mê theo tính xác thịt, mà ngã phạm tội trọng, thì chớ để mình nằm trong sự tội làm chi, một hãy chỗi dậy cho mau, nghĩa là hãy giục lòng ăn năn cho thật vì đã phạm đến Chúa trọn tốt trọn lành, thì Người sẽ tha ngay cùng ban cho ta lại được ơn nghĩa như trước.

Còn những phương thế ta dùng được mà thêm ơn nghĩa, thì có hai: một là các phép Bí tích, nhất là phép kể sống, vì là những phép Đức Chúa Giêsu đã lập cốt ban thêm ơn nghĩa cho ta, cho nên ta hãy năng chịu các phép ấy, nhất là phép Minh thánh Đức Chúa Giêsu ; — hai là các việc lành ta làm đang lúc sạch tội trọng, ví dụ việc lành nhỏ mọn mặc lòng cũng có công trước mặt Đức Chúa Trời, mà Người thưởng công ấy như lời Người đã hứa, là ban thêm ơn nghĩa cho ta ở đời này và thêm phúc thanh nhàn đời sau nữa. (*Hãy xem tập nói về sự làm việc lành lập công...*)

GIÚP HỌC LỄ ĐẠO.

Ấy là một bộ sách quý, qui gộp những điều mẫu nhiệm trong đạo thánh Đức Chúa Trời, có ý để giúp các người đạo Công-giáo rường lấy đó mà học cho tinh tường các điều đạo thánh dạy, hầu nắm giữ tín ngưỡng mình cho chắc chắn vững bền

Vậy bộ sách « GIÚP HỌC LỄ ĐẠO » đã xuất bản được 2 quyền :

I — LẬP CÔNG

II — ƠN NGHĨA

Mỗi thứ 1 cuốn 0\$04 — Cả tiền gởi 0\$09

» 10 » 0,36 — » 0,47

» 50 » 1,60 — » 1,92

» 100 » 2,80 — » 3,42

Có bán tại nhà-in Qui-nhơn

QUINHON — (Annam)
